

MOR

dayanışma

Dünyanın
Bütün
Kadınları
Birleşin!

- f MorDayanisma
- t DayanismaMor
- @ mor_dayanisma

SESİMİZ YANKILANSIN
birbirimiz için sokakta
devlet şiddetine karşı
İSYANDAYIZ

25 Kasım Kadın Platformu

2021'DE

UMUTLARIMIZ BÜYÜSÜN

YARINLAR BİZİMDİR

Geçtiğimiz 2020 yılı dünya tarihinde büyük kırılmaların, dönüm noktalarının, değişimlerin, saldırıların ve isyanların yılı oldu. Kapitalizmin krizi tüm dünyada yoksulluğu ve açlığı daha da derinleştirirken dünyanın tüm zenginliklerinin sahibi olan yüzde 1'lik kesim zenginliğini dört kat arttırdı.

2020'ye girerken Avustralya'da başlayan orman yangınlarında 1 milyardan fazla canlı türü, hayvan yok oldu. Kapitalizmin sömürü bataklığı sonucu ekolojik yıkım geri dönülmez sürece girdi. Pandemi dönemi tüm dünyada başladı ve hızla hastalık yayıldı. Açlık, işsizlik, cinayet, nefret suçları, şiddet tüm dünyada artarken iktidarlar kendi baskıcı rejimlerinin insiyatifini artırma yarışına girdi.

Türkiye'de özel dönemler içinden geçtik, geçiyoruz

Yönetilemeyen pandemi sürecine bir de ekonomik kriz eklenince halklar açısından ayakta kalmak daha yüksek enerji ve beceri gerektiriyor. Eğitim, sağlık, askeri, ekonomik ve siyasal alanda ciddi saldırı hamleleri gerçekleşti. Ayasofya süreci ile hız kazandırılan baskıcı, totaliter, muhafazakar yeni rejimin ihtiyaçları hız kazandı. Baroların ayrılması, tazminat ve kıdem haklarına dönük saldırılar, infaz paketi, Bekçi yasası, sosyal medya kısıtlamaları, gözaltılar, kayyumlar, çocuk istismar af yasa tasarısı,

Zorlandığımız anlara takılıp kalmadan, başka dünyanın kapılarını ardına kadar açmanın imkanlarını bulabileceğimiz dönemin arifesindeyiz. Keşifçi ruhu dışarı çıkarma vakti!



İstanbul Sözleşmesinden çekilmeye dönük hamleler, yasal hak kazanımlarını itibarsızlaştırmaya dönük söylemler ardı ardına gündemimize sokuldu.

Nefret ve şiddet dili politika yapma biçimine dönüştürülürken bu dil adeta günlük hayata içeriliyor. Hayatımızın her alanına sirayet eden savaş ve şiddet söylemlerinin sonuçlarını her gün artan erkek şiddetinde, kadın cinayetlerinde, iyi hal indirimlerinde, cinsel istismar, taciz saldırılarında yaşıyoruz. İktidar erkleri, ataerkinin onlara sunduğu tüm imkanlardan yararlanıyor ve kadın bedeni, emeği üzerinde saldırılarını yoğunlaştırıyor.

İsyan mayasını
çoktan attık, 2021
haklarımızı alma
vaktidir!

Kadınlar bu gidişata razı olmuyor, itirazlarını tüm dünyadan yükseltiyor, kendi yaşam alanlarını kurma iradesi gösteriyor. Orta Asya ülkelerinden, Arap Coğrafyasına, Avrupa'dan, Latin Amerika'ya kadar bu gidişata dur diyen, hayatını, haklarını, kararlarını, kimliğini, emeğini savunan kadınlar pandemi koşullarına rağmen sokaklardaydı. Kadın cinayetlerine, LGBTİ+ düşmanlığına, şiddete, kürtaj yasaklarına, diktatörlüğe karşı, işsizlik, yoksulluk, yolsuzluğa karşı mücadele hattı kurdu kadınlar.

8 Mart yasaklamalarına karşı on binlerce kadın Taksim'i doldurdu. "erkeklik pandemiden daha öldürücü" diyen kadınlar tüm hak gaspları, saldırılar karşısında sokakta olmayı başardı. İktidara, erkek egemenliğinin temsilcilerine geri adım attırabildi.

Kadın hareketi tüm zorlanmalara rağmen kendi kapasitesini her defasında aşarak yeni kapasiteler kazandı. İstanbul Sözleşmesi eylemlilikleriyle, çocuk istismarı af yasa tasarısını geri çektiren inadıyla, iyi hal indirimlerindeki itirazı ve öfkesiyle, 25 Kasım şiddetle mücadele gününde biriken tüm isyan ve coşkusuyla kadınlar cüretin, inadin ve umudun adı oldu.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini KADINLARI HASTA EDİYOR

Toplumsal cinsiyet rollerini, patriyarkanın yanı sıra kapitalist üretim ilişkisi biçiminin de pekiştirilmesi, içinde bulunduğumuz sürece bağlı olarak sağlık sektöründe de kadınların yaşamını riske atarak süreci kadınlar için çekilmez bir duruma getirmiştir.

Kadınların bekâr, evli, çocuklu hatta çocuk sayısı gibi durumların kadınların sağlık durumlarıyla yakından ilişkili olduğunu biliyoruz. Kadınlar iş yerlerinde uzun mesai saatleriyle, ağır işleri yapmalarıyla ve ardından ev içi hizmetleri yapmak durumunda bırakılmaları nedeniyle hem psikolojik hem de fiziksel sağlık durumları ciddi zarar görmektedir.

Görünmeyen/ev içi emek, ciddi sağlık sorunları yaratıyor

Bu konuda Birleşik Metal İş'in yaptığı bir araştırmaya, klemens üretimi yapılan bir elektrik fabrikasında montaj hattında çalışan 95 kadın işçiden 78'i katılmış. Yaşları 21 ile 48 arasında değişen kadın işçilerin 49'u evli, 29'u ise bekâr. Kadınların yüzde 52'sinin çocuğu var. Çocuğu olan kadınların yüzde 27'si evli değil.

Bu araştırmaya göre katılan kadın işçilerin üçte ikisi kas-iskelet hastalıklarından muzdarip. Bunu nörolojik sorunlar izliyor. Kadın işçilerin yüzde 78'i boyun, yüzde



76'sı bel, yüzde 61,5'i sırt ve yüzde 69'u baş ağrısından yakınıyor. Fazla mesai yapan kadın işçilerde kas-iskelet hastalığı oranı yüzde 38 iken yapmayanlarda yüzde 14.

Toplam çalışma süresi 8 yıl ve üzeri olan kadınlarda kas-iskelet hastalığı yaşayanların oranı yüzde 41 iken, 8 yıldan az çalışmış kadınlarda bu oran yüzde 20.

Ev içi emek ve sermaye düzeni kadınları yıpratıyor!

Araştırmaya göre, altı saatin altında uyku uyuyan kadın işçilerin sağlıkları daha kötü. Çalışılan işin niteliği de ağrıları etkiliyor. Montajda çalışan 56 işçiden 48'inin (yüzde 86) boyun ağrısı şikâyeti var.

Evli olanlarda kas-iskelet sorunlarının oranı yüzde 39 iken evli olmayanlarda bu oran yüzde 14. Evli olanlar içinde parmak ağrısı çekenlerin oranı yüzde 35 iken, evli olmayanlarda bu oran yüzde 10. Buna göre, evli olan işçi kadınların bekârlara göre daha çok sağlık sorunu yaşadığını söylemek mümkün. Salgınin faturasının da kadına kesildiği bu süreçte şunları söylemekten de asla kendimizi geri çekmiyoruz;

Tüm toplumsal cinsiyet eşitsizliğine karşı kadın özgürlük mücadelemizi yükseltiyor, özgür yarınlara duyduğumuz özlem, umut ve inanç ile yarınları yeniden kurmaya çağırıyoruz.

Market İşçisinden Mektup Var

Eşit iş, Eşit Saygı istiyoruz!

Ben yıllardır market sektöründe çalışıyorum. Hizmet sektörün çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Çok fazla sorunla karşı karşıya kalıyoruz. Nereden başlayacağımı bilmiyorum: Taciz, şiddet, ikinci sınıf muamele, aşağılayıcı sözler...

Müşteri daima haklıdır! Müşteri bu argümanla bir kadını taciz etmeyi kendinde hak görüyor. Reyon aralarında sıkıştırıp zorla numarasını verme/isteme, elle taciz, üzerine yürüme gibi istediği şekilde hareket edebileceğini düşünabiliyorlar. Yönetim de 'müşteri ne isterse yap, idare et' diyor. Kasada para verirken kasiyerin elini okşayabilir, neden? Çünkü müşteri daima haklıymış. Ve bu müşteri memnun olmasa gidip şikâyet edebiliyor. Çoğu kadın işini kaybetmemek için buna sesiz kalabiliyor ne yazık ki. Çoğu hamile olan işçi kadın, hamile olduğunu gizler, hamile kaldığını söylerse



ya işten atılır ya da mobbinge maruz kalır.

Bu sektörde düşük oranı çok fazla

Yoğun çalışma ve ağır kaldırmaktan çoğu kadın bebeğini düşürüyor. Marketlerde özellikle kasiyerlere şiddet uygulanıyor ve buna konuda işverenler kasiyerlerin yanında durmuyor. Aksine sesini çıkarmaması için daha çok baskı görüyor. Evet,

marketlerde çalışmak zor. Aslında bize işi zorlaştıran bu düzen ve bu zihniyet. Peki biz bu sorunlarla nasıl başa çıkabiliriz? Mor Dayanışma her yerde kadın dayanışma ağlarını kuruyor; mahallelerde, atölyelerde, fabrikalarda, marketlerde. Bizde marketlerden kadın dayanışma ağlarını kurup marketlerde tacize, şiddete, hakarete, yoğun ve esnek çalışmaya dur diyebiliriz.



Evde işi gücü çok, dışarıda işi yok:

KADINLAR



Ev içi emek ve bakım emeği "bütün gün evde ne yaptın" sorusuna verilen cevaplardır diyebiliriz. Biz kadınlar patriarka ve kapitalist sistem içinde toplumsal cinsiyet rollerine dayanan işler, ev içinde ve dışında temizlik yapma, yaşlı, çocuk ve hasta bakımı, bir evin gündelik yaşam içinde çekip çevrilmesi için gerekli olan işlerin gerçekleştirilmesi için emek harcıyoruz. Peki, bu harcadığımız emek neden "görünmüyor"? Bu sorunun yanıtı koca bir ataerki ve kapitalist sistemin içinde gizlenmiş durumda. Patriarka ve kapitalizm tarihi kadınların emeklerinin, bedenlerinin ve haklarının eril sistem içerisinde sömürüldüğü ve tahakküm altına alındığı ilişkilerin tarihidir. Bu ilişki, sınıflı toplumların oluşmaya başlamasından bu yana kadınların kendi yaşamlarına yabancılaştırılması ve nesneleştirilmesi ile gerçekleşmiştir. Bu yabancılaşmanın, nesneleştirilmenin ve köleleştirilmenin en bariz gerçekleştiği yer ise "ev"dir.

Pandemide görünür olan ev içi emek

Pandemide bilimsellikten uzak ve sosyal devlet anlayışı gözetilmeden uygulanan her sokağa çıkma yasağında, kadınlar esnek çalışma, güvencesiz çalışma ve hatta işsizliğe mahkûm edilme ile karşı karşıya kaldılar. Bütçe görüşmelerinden kadınlara koca bir yoksulluk çıktığını göz önünde bulundurursak milyonlarca işsiz kadın için durum daha yakıcı olacaktır. Gece pazarında çürük yiyecekler toplamaya mahkûm edilen kadınlar, anneler,

ablalar "evi geçindirme" derdini hala omuzlarında taşıırken; patriarkanın karı aile/ev işlerini gören işsiz kadınlar ile kapitalizmin karı ise ucuz emek gücü ile ikiye katlandı.

Fakat işi de gücü de çok olan kadınlar için, ne pandemi ne de patriarkal kapitalizm normal değil ve hatta yeni normal hiç değil! Çünkü sömürüye karşı umut artan kadın dayanışmasında ve yükselen kadın mücadelesinde.

Patriarkal kapitalizmin tahakkümcü ve sömürücü yapısı

Kadınlar ev içi emekleri ile sadece maddi yaşamın üretimi ve yeniden üretimini değil aynı zamanda kapitalist sistemin devamlılığı için gerekli olan emek gücünün üretimi içinde bir emek harcama işine girerler. Bu iki durum da kadınlar için bir köleleşmeye ve emeklerinin değersizleşmesine neden olur. Biz kadınla-

rın maddi yaşamı yeniden üretmek için harcadığımız emeğin ev içinde ve görünmeyen olmasının birçok ayrı nedeni var. Ev içi emek görünmezdir, çünkü kadınlar bu işleri çoğu zaman sevgi, fedakârlık ve sorumluluk adı altında "doğallaştırarak" yaparlar. Fakat ev içinde doğallık ve biyolojiye teslim edilen ev işlerinin ve bakım emeğinin, dışarıda/n düşük ücretlere yaptırıldığını ve bu alanlardaki işçilerin de tekrar kadınlar olduğunu görürüz.

Hayatı, toplumu yeniden üreten kadın emeği

Pandemi ile birlikte eşitsizliklerin görünürlüğü arttı. Bu süreç aynı zamanda uzaktan çalışma ile evlerin bir iş yerine döndüğü, evin içinde evin düzenini sağlayan, hane içindeki bireylerin yaşamsal koşullarını iyileştiren "görünmeyen bir elin" "kadın emeğinin" görünmesini sağladı. Salgın kapitalizmin sömürü çarklarını nasıl döndürdüğünü, kapitalizm ve ataerki arasındaki ilişkiyi açık etti.

Kapitalizmle birlikte üretimden koparılan ve doğallaştırılıp değersizleştirilen toplumsal yeniden üretimin, kriz anlarında ne kadar önemli bir yerde durduğuna şahit olduk. Kadınların önemsenmeyen emeklerinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gördük.

Pandemi ile işten ilk çıkarılanların çoğunlukla kadın olduğunu deneyimliyoruz, bu

Kadınlar kendi ihtiyaçlarını sona bırakıp, yoksul ailenin en yoksulu oluveriyor



durumu DİSK AR raporundaki "Kadın işgücünün yüzde 7, kadın istihdamının yüzde 5.1" sonuçlarıyla da teyit ediyoruz. Yüzde 70'i kadın olan sağlık çalışanlarının ölüme terk edilmesi, fiziksel güçleri tükenene kadar dinlenmeksizin çalıştırılmaları kapitalizmin vahşi yüzünü tüm çıplaklığı ile gözler önüne seriyor.

Pandeminin getirdiği işsizlikle birlikte şüphesiz yoksulluk artıyor. Yoksullaşan ailelerin hayatlarını idame ettirmesi için kafa yoran, en ucuz hayatta kalma yöntemlerini bulan kadınlar kendi ihtiyaçlarını sona bı-

rakıp, yoksul ailenin en yoksulu oluveriyor. Sermaye sırtını görünmeyen emeğe yaslayarak, işçinin yeniden üretimi için gerekli koşulları ücretsiz sağlıyor.

Çok ucuza çalış, uzun saatler çalış!

Kapitalizm ve ataerkinin işbirliği ile yönetimlerden uzaklaştırılan kadınlar, yine aynı işbirliği ile salgınla birlikte işyerine, hastaneye ve okulla dönen evin yönetiminden sorumlu tutuluyor. Evdeki cinsiyetçi iş bölümünde kadınlara yüklenen rollerin, beslenme, temizlik, bakım gibi sektörlerde çoğunlukla kadın işçiler çalıştırılmasıyla devamlılığı sağlanıyor. Kapitalizm bu işleri değersizleştirerek çok ucuza yaptırıyor ve karına kar katıyor.

Kısacası kapitalizm ataerkiden güç olarak kadın emeği üzerinden yükseliyor, salgın kapitalizm ve ataerkiye karşı mücadelenin gerekliliğinin hayati önemde olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Beden politikaları ve kadın direnişleri ekseninde iki ülke:

ARJANTİN POLONYA



Dünyada yükselen baskıcı, militarist, şovenist, kadın düşmanı, homofobik sağ politikalar kadınların hayatlarına ciddi tehditler getiriyor! ABD'deki silahlanma politikaları ile bu politikaların yansımalarının yaşandığı Latin Amerikada'ki Bolsonaro hükümetinin homofobik söylemleri ve baskıcı politikaları, Batı Avrupa ve Trakya'ya uzanan kadın bedeni üzerinden yürütülen politikalar, kürtaj yasakları, İstanbul Sözleşmesinin kaldırılması talepleri, kadınlaşan yoksulluk, emek sömürsü, pandemiyle kadınlara yüklenen ek iş yükü, şiddet....

Kürtaj noktasında yaşadıkları deneyimler ve eylemlilikleri ile Polonya'ya ve Arjantin önemli bir yerde duruyor. İki ülkede krizlerin yarattığı boşlukları fırsat bilip baskıcı rejimlerini dayatmaya yeltenen erkek egemenliğinin direktiflerine karşı direniş deneyimleriyle umudu büyütüyorlar!

Arjantin

Arjantin'de uzun tartışmalar sonrasında kürtaj hakkını tanıyan yasa tasarısı kabul edildi. Böylece Arjantin Latin Amerika'da kürtaj hakkını tanıyan ilk büyük ülke oldu. Yıllardır süren kadın mücadelesi sayesinde elde edilen bu zafer özellikle yoksul kadınların merdiven altında yapmak zorunda bırakıldıkları tehlikeli kürtaj yöntemlerini sonlandırmak için önemli bir adım.

Diğer yanda kaybolduktan sonra cesedi bulunan 14 yaşındaki Florencia için başlayan ve yaklaşık 1 haftadır devam eden protestolarda kadınlar çocuğun ya-

“Devlet bizi kandırıyorsa o zaman biz de birbirimize yardım ederiz.”

Yasaklara karşı pandemiye rağmen on binler sokaktaydı

Zaten kısıtlı olan kürtajı daha da kısıtlayan yeni düzenlemenin duyurulması ile kadınlar ülke genelinde eylemler dizisi oluşturdu. Kararla birlikte 13 gün boyunca kadınlar ülkenin bir çok yerinde eylemler düzenlediler. Araba geçişleri yapıldı, yollar kapatıldı, ülkenin her yerine sağlıklı ve güvenilir kürtaja erişim sağlayan numara (sınır tanımayan kadınlar) ve bilgilendirici

notlar yazıldı. 13 gün süren direnişler ardında 28 Kasım'da genel grev çağırısı yapıldı. Gençlerden, üniversitelerden, LGBTI+ lardan genel grev çağırısına destek geldi. Pandemiye rağmen milyonlarca insan Varşova meydanını doldurdu. Bir çok yerde gerçekleştirilen protestolara 400'e yakın kentte 430 binden fazla insan katıldı.

Kürtaj yasağına ilk tepkiler geldiğinde Anayasa Mahkemesi kararı geri çekse de sonra kararı aldığı duyurdu.



şadığı kentteki adliye binasını ateşe verdi.

Eylemlerde kadınlar polisin ihmalkarlığına öfke duyarken, devlete sorumluluğunu hatırlatan ve acil önlem talep eden sloganlar atıldılar. En sonda Adliye binasını ateşe verdiler. Geçtiğimiz yıllarda Arjantin'de benzer şiddet olayları yaşanmış ve kadınlar simgeleri olan yeşil bezlerle şiddete, kadın cinayetlerine karşı Ni UNO MENOS (bir kişi daha eksilmeyeceğiz) eylemleri gerçekleştirmişti. Hükümetlerin en temel yaşam hakkı için bile sorumluluk almaması ve kadınları yok sayan politikalar uygulaması ile eylemler giderek artıyor ve radikalleşiyor.

Polonya

“Devlet bizi kandırıyorsa o zaman bizde birbirimize yardım ederiz” sloganı kürtaj

yasakları için sokağı dolduran Polonyalı kadınların sesi oldu. Polonya, yükselen sağın baskısı, artan cinayetler ve kürtaj yasası ile kadın bedeni üzerinde kurulmak istenen tahakküm politikalarıyla sarsılıyor.

Polonya'da kadınlar %95 oranında cinsel şiddet ve tacize uğruyor ama bildirimde bulunmuyor.

Kürtaj yasal olarak çok kısıtlı koşullarda serbestken fiili anlamda yapılamıyor ve kadınların büyük bir kısmı merdiven altı yollara başvuruyor ya da ülke dışına gitmek zorunda kalıyor. Kasım ayında Anayasa Mahkemesi kürtaj kısıtlamasına gitme kararı aldı. Sağlıklı ve güvenli kürtaj bir yana baskı, otorite, pratikteki zorluk nedeniyle bir çok kadın ya yurt dışına gidiyor yada merdiven altı yollara başvurmak zorunda kalıyor.

Polonya'da son dört yılda uygulanan sağcı politikalarla ciddi baskı süreci oluşmuş durumda. Kürtajı daha da kısıtlayan, güvenli ve sağlıklı kürtaj olanaklarını ortadan kaldıran Anayasa Mahkeme kararı kadınlarda ciddi tepki oluşturdu. Yeni yeşiller kuşağı, kadın hareketi ve LGBTI+ hareketi birada mücadele yürüterek baskılara direnmeye çalışıyor.

Malum Mart'tan beri Covid-19 sebebiyle hayatlarımız değişti, yeni normallerimiz oldu. Bazılarımız evden çalışma sistemine geçerken hizmet, üretim, sağlık, sanayi, tarım sektörleri başta olmak üzere pek çok alanda çalışanlar alınması gereken tedbirlerin dışında tutuldu, tüm risklere rağmen tempolarına devam ettiler. Pandemi adına alınan ilk önlem okulların kapatılması ve eğitimin uzaktan sisteme geçişi oldu.



Eğitim şart ama nasıl?

Hepimiz uzaktan eğitimin nasıl olacağı üzerine türlü sorular sorduk. Ama çocuk bakımından sorumlu olanların ve çoğunlukla da annelerin soruları ve aldıkları sorumluluk elbette bunlardan daha fazlaydı. Mesela çocuğun dersi dinlemesi için uygun bir ortam yaratmak, tv ya da telefona EBA (Eğitim Bilişim Ağı) yüklemek, sistemin çalışıp çalışmadığını kontrol etmek, ders programının takibi, çocuğun dersi dinlediği ve uyuyakalmadığından emin olmak, bir çocuk dersi dinlerken diğerinin ya da diğerlerinin gürültü yapmaması için onları oyalamak, çocuğun anlamadığı dersleri ders sonrası anlatmak, ödevleri takip etmek ve yapmaya yardım etmek, derslerden ve evde kalmaktan bunalan çocukları arada dışarı çıkarmak ama bunu da virüs endişesi ile yapmak.

'Evde kal' denildi ama nasıl ?

Eğitim okullarda gerçekleşen, evde tamamlanan sistem iken bir anda boyutu, kapasitesi ne olursa olsun evlere sığdırıldı. Evlere hem hayat, hem eğitim, hem çocuklar, anne, baba varsa babaanne, dede, hepimiz sığdı. Bize hep evde kalmamız salık verildi. Ama nasıl yapacağımızdan pek bahsedilmedi.

Araştırmalar Covid süresince kadınların ev içi bakım emeğinde 3 kat artış olduğunu belirtiyor. Evden çalışma sistemine geçen kadınların bu artıştan nasibini almasına işverenlerinin görmezden gelmesi bir yana esnek çalışma düzeniyle çalışanların pek çoğunun iş yükünde artış meydana geldiğini de belirtebiliriz. Para karşılığı çalışıyor olsun ya da olmasın tüm kadınların ev içinde gösterdiği emekteki bu artış annelerin çocuklarının geleceklere, aile üyelerinin sağlık durumları konusunda duydukları kaygı ile paralel yükselişte. Normalleşmeye karar verdiğimiz bir ara açıp sonra kapatmaya karar verilen okulların tekrar ne zaman sürekli olarak açılacağını bilen, duyan, tahmin edebilen yok.

Pek çok çocuk eğitim hayatına artık devam edemiyor

Evinde interneti, tv olduğu için bu süreçte uzaktan olsun eğitime erişebilen akranlarının aksine Covid'in başından

beri eğitime erişimi sekteye uğramış kaç çocuk olduğunu, bu çocuklar için nasıl bir destekte bulunulacağı da cevapsız sorular arasında. Her ilçede birden çok marketin olduğu ülkemizde hala kesintisiz elektriğin olmadığı köyler, ilçeler var internetten bahsetmiyorum bile. Tıpkı anneleri gibi bu süreçte kız çocuklarının da ev içindeki emeğe katkısı arttı.

Pek çok çocuk yetersiz teknik imkânlar sebep gösterilerek eğitim hayatına artık devam edemiyor. Bunların başında da mülteci çocuklar geliyor. Hani tablet dağıtılırken unutulmuş, "okusalar da bir şey olmaz" gözüyle bakılan, engellenen çocuklar. Okula devam ederken ayrı gitmediklerinde ayrı ayrımcılığa uğrayan, potansiyellerini gerçekleştirmeleri için yeterince fırsat verilmeyen çocuklar. Ve çocuklarının eğitimini aldıkları kadarıyla öğrenebildikleri Türkçe derslerinde onlara yardımcı olamayan, kadın olmanın ayrı, anne olmanın ayrı, mülteci olmanın ayrı yükünü taşıyan kadınlar.

Covid'den çok alınmayan tedbirler öldürüyor

Covid'in sınıf ayırt etmeksizin herkesi etkilediğini söyleyenler bir de bu saydıklarımızın yerine koysunlar kendilerini. Evet, belki covid sınıf, mezhep, din, millet ayırt etmiyor ama Covid'le mücadele tedbirleri, sunulan hizmetlere erişim bunların hepsine göre farklılaşıp, ayırıyor. Covid'den çok alınmayan tedbirler öldürüyor.

Kampüste veya evde kadın mücadelesi sürüyor

Pandemi öncesinde kadın öğrenci olmanın zorluklarını bütün halleriyle yaşıyorduk. Cinsiyetçi, heteroseksist, tektip eğitim sistemi ve malumunuz "atanan" kayyumların da, rektörlerin de bu sistemin neferleri olması gibi sorunlar pandemi sürecinde de devam etti.

Part time çalışmak zorunda bırakılan kadınlar taciz, mobbinge maruz kalıyor. Pandemi de krizi yönetemeyen iktidarın "yallah evlere" uygulaması; sorunları detaylandırdı ve arttırdı.

3 hafta ile başlayan eve dönüş süreci uzun bir zamana yayıldı. Evler, kadın öğrencilere şiddet, ev içi yeniden üretim sürecinin zorunlu öznesi olma, eğitime ulaşmada zorluk ve eşitsizlik, ekonomik ve

psikolojik şiddet olarak geri döndü. Hiçbir önlem alınmadan alınan "yallah evlere" kararı, bu ülkede öğrenci hele de kadınsanız kolayca gözden çıkarılabileceğinizi bir kez daha gösterdi.

Boyun eğmeye niyetimiz yok!

Önleyici hiçbir tedbir alınmazken üstüne üstlük iktidarın temsilcileri tarafından "15 yaşına gelmiş kız çocukları cinsel olgunluğa eriştiği için evlenmeye müsaittir" gibi kamuoyuna yaptığı açıklamalar ile doğrudan kadın öğrencileri

hedef odağına oturttu. Kadına şiddetin katlanarak arttığı bu günlerde bu tür söylemler kadınların ve kız çocuklarının eğitime erişim imkânlarının önüne kocaman bir engel oldu. Evlere kapananlar bir tek kadın öğrenciler olmadığından, üniversitedeki eril yönetimlerin yeri ailedeki eril figürlerle hızlıca doldurulmuş oldu.

Elbette tüm bu fırsat eşitsizlikleri karşısında yalnız veya çaresiz değiliz. Kadın öğrenci olmanın zorluklarını bütün halleriyle yaşayan bizler bu dönemin kendi mücadele yöntemlerini keşfedip, var olan sorunları kadın mücadelesi ile çözebiliriz.

Çağrımız bütün kadınlara: "Bir prene asla güvenme! Mucizeye ihtiyaç duyduğunda, bir cadiya bağla tüm umutlarını!"

Kadına yönelik şiddetin temelindeki sorun

Geçtiğimiz Eylül ayında Kabataş'ta sanat platformu olarak da kullanılan bir binanın duvarına artan kadın cinayetlerine dikkat çekmek amacıyla kadın ayakkabıları yerleştirildi. Vahit Tuna tarafından hazırlanan ve Utanç Duvarı olarak adlandırılan projede 2018 yılında öldürülen 440 kadını temsil eden ayakkabılar, duvara yerleştirilerek farkındalık yaratılmaya çalışıldı.

Şiddet ve cinayet eylemlerinin temelinde yatan problem nedir?

Günümüzde her geçen gün kadına yönelik şiddet ve cinayet sayıları artarken, bu soru söz konusu sorunun çözümü için bize bir kapı arayabilir.

Diana Scully, tecavüz ve şiddet suçlarından dolayı mahkûm edilmiş yedi hapisanedeki tutuklu tecavüzcü erkekler üzerine yaptığı deneyde 114 mahkûm ile görüşmüştür. Mahkûmlarla yapılan görüşmelerde dikkat çeken nokta, mahkûmların hiçbirinin uyguladıkları

şiddet ya da tecavüz olaylarında kendilerini suçlu görmemeleridir. Birçoğu gerçekleştirdikleri eylemler sırasında kadınların da keyif aldığını savunmaktadır.

Tecavüz olaylarına yönelik bir diğer önemli bilgi erkekler için tecavüzün düşük riskli, yüksek bir kazanç, haz ya da suç olarak görülmesidir. Kadına yönelik tecavüz ve şiddet olaylarında alınan önlemlerin düşük olması, suçluların serbest bırakılması gibi etkenler suçun caydırıcılığını yok etmektedir. Diana Scully, bu durumu üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir deneyle açıklar. Deneyde üniversiteye giden erkek öğrencilere şu soru sorulur;

"Eğer yaptığınızda cezalandırılmaya çağınızı bilseydiniz, bir kadına tecavüz eder miydiniz?"

Deneye katılan öğrencilerin %72'si soruya evet cevabı verir. Scully, mahkûmların profilini, geçmiş yaşantılarını, aile içi ilişkilerini, inanç ve tutumlarını ve korkularını incelerken ayrıca tecavüz



dürtüsünün kültürel kökenine yönelik araştırma da yapmaktadır. Yaklaşık on yıl boyunca gerçekleştirdiği araştırmalar sonucunda tecavüz, şiddet ve cinayet suçlarının temelinde yatan sorunun kökeninin erkek egemen toplumdan kaynaklı olduğunu ortaya koymuştur. Var olan bu sorunun mutlak çözümü ise cinsiyet eşitliğinde yapılacak yeni bir toplum inşasıdır.

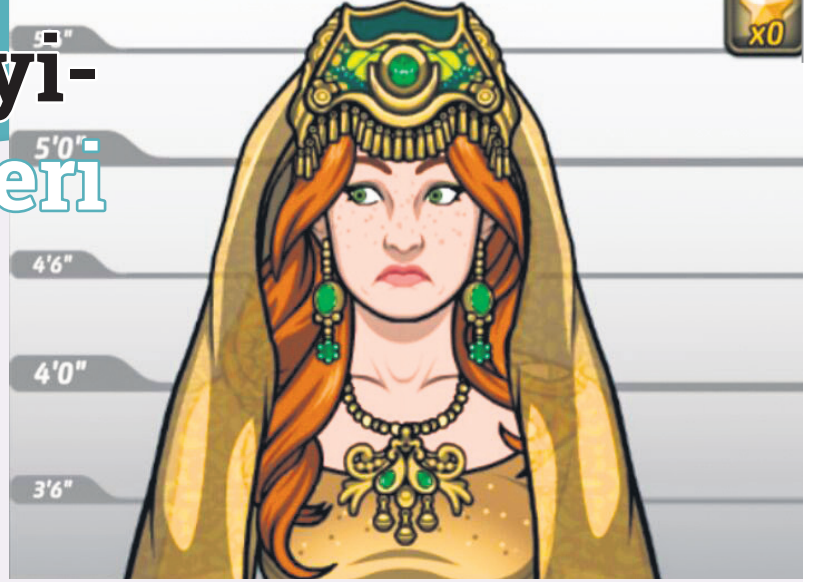
Televizyondaki "iyi-kötü kadın" figürleri

Bu yılın eylül ayında yapılan bir araştırma ülkenin en çok izlenen 3 dizisini belirledi. Sırayla; Aşk-ı Memnu, Muhteşem Yüzyıl ve Asmalı Konak. Aşkın dinamiklerinin tamamen eril kurallar çerçevesinde belirlendiği, psikolojik ve fiziksel şiddetin kadın karakterlere sıklıkla uygulandığı bu üç dizi, ülkemizin aynı zamanda en uzun soluklu dizileri arasında... Peki, bu bize ne diyor? Gelin tek tek inceleyelim.

AŞK-I MEMNU'DA BİHTER, baba figürü yerine koyduğu Adnan Bey ile evleniyor, ardından ailenin çapkın, işe yaramaz ve şımarık üyesi Behlül'e gönülünü kaplıyor. Behlül'ün yengesine kur yapmaları, kadınları gömlek değiştirir gibi savurması, ne eğitime ne de aile şirketine ilgi göstermemesi bize "havalı" gösterilirken, Bihter'in Behlül'e gönülünü kapırması onun utancına dönüşüyor, ama yalnızca onun. Tutuklu "aşkın" sonucunda Behlül, sanki sulandığı, kullandığı, kandırdığı kişi o değilmiş gibi Bihter'i kirli ve entrikacı

olarak yaftalıyor ve toy, eline erkek eli değmemiş olan "temiz" Nihal'e âşık oluyor. Behlül'ün kadınlara uyguladığı psikolojik şiddetin bedeli asla ödenmezken utancının, yasak aşkının, kıskançlığının altında ezilen de yine intihar eden Bihter oluyor.

GELELİM MUHTEŞEM YÜZYIL'A... Osmanlı Devleti'nin Kanuni Sultan Süleyman dönemine gidiyoruz bu sefer. Tarihe damgasını vurmuş bir kadın olan Hürrem Sultan'ın saraya gelişini, padişahın gözüne girişini ve bu süreçte Devlet-i 'Aliyye'de olan biteni görüyoruz. Köle olarak satın alınan ve saraya gelen Hürrem Sultan, hükümdarın aşkı için sayısız kadınla mücadele ediyor, kadınlar birbirini eziyor, politik oyunlar için kadınlar evlendiriliyor, entrikalar çevriliyor. Dizinin bize göstermek istediği o "büyük aşk" sürecinde Hürrem Sultan aldatılıyor, kandırılıyor, aşağılanıyor hatta bir noktada aşık olduğu adam tarafından zehir sandığı bir sıvı içmeye bile zorlanıyor. Yaşlandığı zaman hünkara genç hatunlar seçip servis etmek



de onun görevi oluyor. Ama Hürrem kötü, Hürrem cadı, Hürrem iblis...

SON OLARAK ASMALI KONAK. Şehirli kadın, âşık olduğu adamın peşinden aşirete adım atıyor, tüm hayatını geride bırakıyor. Baş kadını Bahar, evin hizmetçisinden eşinin şirketinin çalışanına kadar herkesin eşini elinden almaya çalışmasıyla mücadele ediyor, bu süreçte ailenin kadınları da dayak ve tecavüz dâhil olmak üzere farklı fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalıyorlar. Ama aşkları öyle büyük ki, Seymen, Bahar'ı kıskançlık yüzünden dövdüğünde bile Bahar eşi hakkın-

da "Beni öyle kırılğan bir şeymişim gibi sever ki o." diyor. Fiziksel şiddet göz göre göre bir sevgi nesnesine dönüşüyor.

Toplumsal algımızdaki ideal kadınının 'ataerkiyi gönüllü besleyen'den çıkması için senaristlere büyük görev düşüyor. Türkiye'nin genel izleyicisine ilmek ilmek işlenen bu kadın profili gerçek olmadığı gibi tehlikeli de. Yıllardır televizyonlardaki eril baskı, kadın temsillerinde kendini sıklıkla gösteriyor. Kadın affeder, sineye çeker, katlanır, erkeğinin arkasındadır, erkeği için ölümü de göze alır öldürmeyi de...



GÜVENDE DEĞİLİZ AMA YALNIZ DA DEĞİLİZ,

Kadın Dayanışma

Ağları var!

Haydi sen de katıl!

Kasım 2019 itibariyle yayılmaya başlayan Covid-19 salgını Mart 2020'den bu yana hepimizin gündemini meşgul ediyor. Getirilen kısıtlamalar, alındığı iddia edilen ancak hiçbir zaman tam olarak alınmayan önlem ve sağlık politikaları hayatımızı her geçen gün zorlaştırıyor. Alınmayan önlemler, en çok kadınların maruz kaldığı emek sömürsünü ve şiddeti derinleştirerek kadınları güvensiz alanlara mahkûm etti. İktidarın yıllardır devam eden ataerkil politikaları Covid-19 süreci bahanesiyle şiddetini artırdı.

Harekete geç! Yasalar uygulansın!

Ev içi şiddetin arttığı, emek sömürsünün ev içi ve çalışma hayatında yoğunlaştığı bu dönemde bizler Mor Dayanışma olarak birlikte nefes alabildiğimizi ve ataerkinin güçlü şiddet sarmalına rağmen mücadelemize devam ettiğimizi haykırmak için bir kampanya süreci gerçekleştirdik. Tekrardan alanları doldurmaya, sesimizi kısımlarına izin vermeyeceğimizi haykırmaya devam ettik. Haziran 2020 itibariyle "Harekete Geç" kampanyamızı başlattık.

Bu kampanya sürecinde tüm yerlerde kadınlarla bir araya gelerek gerek bisiklet turlarımız, gerek doğa yürüyüşlerimiz gerekse yaptığımız eylemlerle sesimizi duyurduk. Bu süreçte tüm Türkiye'de uyguladığımız ve 1462 kadının katıldığı anketle Covid-19 sürecinin kadınlar üzerinde yarattığı etkileri özellikle şiddet ve emek sömürsü çerçevesinde ortaya koyduk.

Yaşadığımız mahallerde birbirimize sahip çıkıyoruz, kadın dayanışma ağlarını kuruyoruz



Sen nereadaysen oradayız

Bu süreçle beraber bize yoksulluk, şiddet, baskı ve zulüm dayatan iktidarın "yeni normal"i kabul etmediğimizi, bunun karşısında bir arada olmaya, Kadın Dayanışma Ağı'nı büyütme, çalışma meclislerimizle daha etkin ve güçlü bir şekilde mücadelenin yükseltilmesi gerektiğinin bilinci ile bütün kadınlara çağrımızdır: Sen nereadaysen oradayız diyerek bulduğunuz her yerde Mor Dayanışma ilçe meclislerini kurabilir, katılabilir veya hukuk, psikoloji, sağlık, haber, tasarım, çeviri, kültür sanat komisyonlarımızda olabilir mücadeleyi büyütebilirsiniz.

ğimiz hat ve politikamızla bize dayatılan zulmün, sömürsünün, şiddetin karşısında durduk; buradan aldığımız cüretle ve yan yana olmanın verdiği cesaretle şimdi dayanışmayı ve kadın mücadelesini daha yukarı taşımamızın gerekliliğinin farkındayız.

Pandemi sürecinde dahi gereken tedbirleri alarak ve mesafeleri koruyarak yaşadığımız mahallelerde, ilçelerde kadın dayanışmasını örmeye dayanışmaya, gerektiği yerde online olarak buluşmalarımızı, tartışmalarımızı yerel yönetimlerde kadın odaklı politikaların uygulanması için çalışmalarımızı sürdürdük.

Anketimizin sonuçlarına genel itibariyle baktığımızda gördüğümüz sonuç şu ki ankete katılan 1462 kadının 987'si bu süreçte şiddete maruz bırakıldı. Buna ek olarak, ankete katılan kadınların çok büyük bir çoğunluğu emek sömürsünün arttığını, emek süreci anlamında güvensizlik üzerine kurulu bir döngüye hapsedildiklerini ifade etti. Anketimizden çıkardığımız bir sonuç var ki, biz kadınlar bu süreçte iktidarın süreci bahane ederek uyguladığı baskı ve şiddet politikalarıyla Güvende Değiliz!

Ama asla yalnız ve çaresiz değiliz!

Evet, kadın düşmanı politikalar, emek sömürsü, cezasızlık, hukuksuzluk kısacası her gün kazanılmış haklarımıza saldırılar varken GÜVENDE DEĞİLİZ! Yaşadığımız tüm alanlarda bunu her gün deneyimliyoruz. Ama asla yalnız ve çaresiz değiliz! Kuruluşumuzdan bu yana yaptığımız çalışmalarla mahallelerde kurduğumuz meclislerle, buluşmalarla, etkinliklerle, sokak eylemlilikleriyle, izledi-

İstanbul/Kartal ilçe meclisinden Dilan;

Kartal ilçesinde, Mor Dayanışma'nın kadın dayanışma ağını büyütme çalışmalarını ve erkek egemen sisteme karşı birçok farklı mahallede yürütülen örgütlü kadın mücadelesini gördükten sonra "Evet benim de yapacağım, benim de sözüm var" dedim. Sokak lambalarının olmaması, toplu taşımalara kolayca, istediğim saatte ulaşamamam, kadınların kamusal alana katılımını artıracak yerel politikaların olmaması beni ve milyolarca kadını kamusal

alandan, hayattan dışlayan şeylerdir. Kadınları eve, özel alana hapsetmeye yönelik bu uygulamalar karşısında Kartal ilçe meclisinde yürüttüğümüz faaliyetimiz ile; kadınların kurucu özneler olarak yerel yönetim politikalarında etkili rol oynamaları kollektif bir şekilde gerçekleşiyor.

Kadın mücadelesiyle yerelden genele her yeri mora boyuyor, eril zihniyet tarafından çalınan tarihimizi yeniden yazıyoruz.



Adana psikoloji komisyonundan Ezgi;

Kadın dayanışma ağı içerisinde; kadınların kendilerini ifade edebilecekleri, kendi yeteneklerini geliştirebilecekleri, diğer kadınlarla da dayanışma içerisinde olabilecekleri mecralardan bir tanesi de "çalışma komisyonları"dır. Psikoloji, hukuk, kültür-sanat, sağlık, tasarım, çeviri, haber gibi çalışma komisyonlarını oluşturan gönüllü ağıımızda, kadınlar eril dile, tarihe, sisteme ve zihniyete karşı bir yandan yıkıcı bir yandan da bunlara alternatif kurucu özneler olarak var oluyolar. Ekonomik

kriz derinleşirken psikolojik destek ve danışma anlamında sosyal devlet anlayışından uzak politikalar ve bu hizmetlerin sadece sermaye odaklı yapılmasını normalleştirilen zihniyet yüzünden birçok kadın intihara itiliyor. "İntihar etti" diye üstü örtülen çoğu "kadın cinayeti"nin münferit değil sistematik olduğunu biliyoruz. Ve bu yüzden özellikle psikoloji ve hukuk komisyonları için daha çok gönüllü kadın arkadaşımızın olması bir kadının daha eksilmemesi için büyük bir adım olacaktır.

Antakya il meclisinden Cansu;

Beni, pek çok alanda ikincil plana ittiğini düşündüğüm ve cinsiyetimden dolayı kısıtlandığım bu düzeni sorgularken kadın dayanışması ile tanıştım. Bu bana mücadele etmenin, değerli ve kaçınılmaz bir parçam olduğunu hatırlattı. Ayrıca Mor Dayanışma Derneği'nde yürütülen atölyeler, 'bağımsızlık korkusu' nasıl aşılır, 'şiddet' ile nasıl mücadele edilir, 'yaşadıklarım sadece bana mı özgü yoksa erkeğin sistematik bir sonucu mu' gibi sorular sormama ve irdelememe yardımcı oldu.

Şiddetin sadece fiziksel değil farklı türleri olduğunu, hayatımda fark etmeden bu çeşitli şiddet türlerine maruz kaldığımı anladım. Yalnız değilim biliyorum; çünkü kadın dayanışmasının gücü var.

Şimdi de bu dayanışma halkasını seninle ve başka kadınlarla büyütme istiyorum.

Biliyorum ki umut birbirimizde, sende kadın dayanışma ağına katılarak bu halkanın bir parçası olabilirsin.

Mersin il meclisinden ve haber komisyonundan Ayşegül;

Evet; eril, homofobik, ayrımcı, ırkçı, kadın düşmanı dilden ve haberlerden arınmış bir yazılı ve sözlü tarih için ben de haber komisyonunda kadın dayanışmasını büyütüyorum. Mersin il meclisimizde yürüttüğümüz faaliyetlerimize mahallelerden katılan kadınlar ile devam edi-

yoruz. Kadın dayanışma ağını büyütürken yalnız olmadığımızı ve ancak beraber şimdiye müdahale ederek erkek egemen sistemi yıkacağımızı biliyoruz.

Bir kişi daha eksilmemek için hep birlikte kadın dayanışma ağını büyütmeyle!

SEN NEREDEYSEN ORADAYIZ

İstanbul: 0534 912 44 96

Kocaeli: 0542 482 67 80

İzmir: 0537 998 10 84

Ankara: 0506 919 15 72

Balıkesir: 0538 359 13 36

Çanakkale: 0534 736 88 60

Sakarya: 0542 482 67 80

Aydın: 0537 998 10 84

Hatay: 0539 390 29 96

Denizli: 0538 359 13 36

Adana: 0536 963 31 05

Manisa: 0538 359 13 36

Mersin: 0552 558 67 02

Muğla: 0534 736 88 60

Edirne: 0534 912 44 96

Diyarbakır: 0536 963 31 05

Gaziantep: 0552 558 67 02

Bursa: 0538 729 50 95

Samsun: 0534 912 44 96

Şırnak: 0536 963 31 05

Yalova: 0553 209 34 96

ACİL DANIŞMA HATLARI

ALO 183 – Sosyal Destek Hattı
(Türkçe, Kürtçe ve Arapça hizmet vermektedir.)
ALO 155 – Polis İmdat
ALO 156 – Jandarma İmdat

ALO 112 – Acil Tıbbi Yardım Hattı
Aile İçi Şiddet Acil Yardım Hattı – (0212) 656 96 96 ve (0549) 656 96 96
Alo Baro Kadın Hakları Merkezi – 444 26 18

